

JAV LKMA Suvažiavimas

Lapkričio 3 d. Nekalto prasidėjimo vienuolyno patalpose Putname, Connecticuto valstijoje, įvyko JAV Lietuvių katalikų mokslo akademijos (JAV LKMA) suvažiavimas. Mokslinių pranešimų pasiklausyti susirinko beveik dvidešimt mokslininkų bei tų, kurie mokslu domisi. Klausytojai klausėsi pranešimų biochemijos, istorijos, matematikos bei sociologijos temomis.

Dr. Saulius Vainauskas kalba per LKMA suvažiavimą (nuotr. Nomedos Girniūtės)

Dr. Saulius Vainauskas, biochemijos daktaratą apgynęs 1997 m. Vilniaus u-te, tyrimus atliko Wisconsin u-te ir Weill Cornell medicinos koledže, kur jis taip pat ir dėstė. Šiuo metu jis dirba New England Biomedics firmoje Massachusetts valstijoje.

Dr. Vainauskas kalbėjo apie rekombinantinių baltymų sintezę bei jų reikšmę tyrime, biotechnologijoje, bei industrijoje. Anksčiau vienus baltymus, pvz. insuliną, reikėdavo išimti iš papjauto gyvulio, bet didėjant paklausai, tai pasidarė nepraktiška. Rekombinantiniai baltymai yra sukurti laboratorijoje naudojant daugiausiai bakterijas arba mieles. Jie naudojami gaminant įvairius skiepus (pvz. prieš hepatitą) bei vaistus, karpant DNR laboratoriniuose tyrimuose ir pan. Gali būti, kad ateityje baltymai bus gaminami ne tik bakterijose ir mielėse, bet ir augaluose.

Dr. Vainauskas paaiškino, kad rekombinantiniai baltymai yra naudojami sportininkų norint paspartinti deguonies įtraukimą į kraują. Kadangi šių baltymų struktūra yra kitokia, negu natūralioji, galima pačiupti sportininkus, kurie tuos baltymus naudoja nelegaliai.

Ona Traitor rodo vieną suvenyrą iš Grūto parko (nuotr. Nomedos Girniūtės)

Antra paskaita buvo Onos Traitor. Ona šiuo metu ruošia istorijos daktaratą New Yorko u-te, Albany mieste, ir dėsto New Yorko u-te Oneontoje. Jos daktaratinė tema liečia Lietuvos partizanų veiklą. Kasmet ji lankosi Lietuvos archyvuose kaupdama reikiamų žinių apie partizanus. Tuo pačiu metu ji ne kartą yra apsilankiusi Grūto parke. Jai nuolat iškyla toks klausimas – kas yra to parko tikslas? Kaip tik šį klausimą ir gvildeno savo pranešime.

Jei Grūto parko tikslas yra lietuviams priminti dalį jų istorijos, tai Onos nuomone netinkami yra nostalgiški sovietiniai suvenyrai, pardavinėjami prie parko įėjimo, bei gražus zoologijos sodelis ir smagi žaidimams aikštelė. Taip pat netinkamas yra žaismingas tonas, kuris jaučiamas įvairių statulų išdėstyme.

Labai daug lietuvių lanko Grūto parką ir lankytojų skaičius kasmet auga. Ar tai reiškia, kad iš tiesų lietuviai žaismingai ir su nostalgija prisimena sovietų valdžią? Iš kitos pusės, vieni lietuviai yra griežtai pasisakę prieš Grūto parką. Jų nuomone, parkas išjuokia mirusius už Lietuvos laisvę ir visus, kurie nukentėjo nuo komunistinės priespaudos.

Anot Onos, lietuvių labai skirtingos reakcijos į Grūto parką – iš vienos pusės dažnas lankymas, iš kitos pusės griežta kritika – parodo, jog lietuviai dar nėra suvirškinę to savo istorijos etapo. Juk tiesa, kad istorija, tai – ką mes ateityje galvosime apie praeitį. Dar neaišku, ką istorijos knygos sakys apie šį Lietuvos laikotarpį.

Dr. Tomas Girnius kalba per LKMA suvažiavimą (nuotr. Nomedos Girniūtės)

Trečią paskaitą skaitė dr. Tomas Girnius, matematikos daktarą įsigijęs Kalifornijos technologiniame institute (California Institute of Technology). Šiuo metu dr. Girnius dirba AIR Worldwide firmoje, įvairioms draudimo firmoms teikiančioje modeliavimo paslaugas.

Dr. Girnius apibūdino savo komandos sukurtą Kalifornijos katastrofinių gaisrų modelį. Į šį modelį buvo įtrauktos žinios apie vėjo, augmenijos, statybinės medžiagos, žemės kontūrų ir kt. poveikius gaisro plitimui. Modelis naudoja 10 000 galimų variantų ir prognozuoja galimus geriausius bei blogiausius atvejus.

Saulius Kuprys, J.D., kalba per LKMA suvažiavimą (nuotr. Nomedos Girniūtės)

Saulius Kuprys, teisės daktarą įsigijęs Čikagos Kent College of Law, Illinois Institute of Technology, kalbėjo apie lietuvių parapijų vystymąsi Čikagos apylinkėje per paskutinį šimtmetį.

Pirmoji lietuvių parapija buvo įkurta visai netoli skerdyklos, apie kurią buvo rašoma “The Jungle” romane, vartų. Lietuviams turtėjant, jie kėlėsi toliau į šiaurę ir pietus. Antrame

etape, jie kėlėsi jau į vakarus. Kur jie išsikėlė, atsirado naujos lietuviškos parapijos. Šimtmečiui praėjus, vienos iš lietuvių bažnyčių jau yra sugriautos, kitos dar stovi, bet priklauso jau kitiems. Liko tik saujelė lietuvių parapijų.

Klausytojai įsitraukė į gyvas diskusijas apie istorinę bažnytinių pastatų vertę, apgailestaudami, kad tokia svarbi lietuvių išėivijos paveldo dalis, atrodo, išnyks laiko miglose.

Dalis LKMA suvažiavimo dalyvių (nuotr. Danos Vainauskienės)

Užbaigiant, Ona Traitor trumpai papasakojo apie savo susitikimą su kardinolu Tamkevičium minint jo 20 metų veiklą su Katalikų bažnyčios kronika. Ji atpasakojo jo prisiminimus – kaip iškilo mintis išleisti kronikas, kaip jam nuolat pavykdavo, nepaisant sunkumų, rasti slapyvietes rankraščiams, kaip KGB jį sekiodavo važiuojant miesto gatvėmis ir pan.

JAV LKMA tikslas yra suburti katalikiškos pasaulėžiūros lietuvius mokslininkus, sukuriant progą jiems kartu pasidžiaugti savo laimėjimais, pasidalinti patirtimi, aptarti problemas, dalintis nuomonėmis, paskatinti jaunos mokslininkus. Šiais metais į JAV LKMA buvo priimtos keturios naujos narės: dr. Viktorija Skrupskelytė (prancūzų literatūra), dr. Milda Palubinskaitė (italų literatūra), dr. Mėta Landytė-Cianelli (zoologija – paukščiai) ir Nomeda Girniūtė (biologija – vėžio tyrinėjimas).

Per narių susirinkimą buvo išrinkta nauja valdyba.

LKMA valdyba: Saulius Kuprys, J.D., dr. Mirga Girniuvienė, Jonas Stundžia, Dalė Lukienė, dr. Aleksas Gedmintas (trūksta valdybos narių dr. Ramūno Girniaus ir ses. Onos Mikailaitės) (nuotr. Nomedos Girniūtės)

dr. Mirga Girniuvienė
LKMA valdybos narė